

Václav Štěpánek jubilující

Takřka přesně uprostřed léta, v prostředí majestátného brněnského hradu Veveří, oslavil kolega Václav Štěpánek dosažení věkové mety, jež je jakousi vstupenkou mezi jedince, kteří tímto tak nějak automaticky dosáhli stupně, jež jsme si zvykli nazývat moudrostí středního věku. Václav Štěpánek však patří jednoznačně mezi ty, kteří touto moudrostí oplývali – a bohatě ji rozdávali kolem – už mnohem dříve.

Historik srdcem a svým doktorským titulem, historik slovanských literatur svým doktorátem filozofie, filolog-bulharista a rusista svým vysokoškolským (magisterským) vzděláním, zanícený balkanista svou nynější profesí, žurnalista s dlouholetou praxí, bývalý lektor českého jazyka, a tedy vyslanec české kultury v srbském Bělehradu, člen Srbské slavistické společnosti a Matice moravské, ale také vedoucí folklórního sdružení Slovácký krúžek, to vše utváří osobnost kolegy Václava Štěpánka. Když v roce 2003 nastupoval do plnohodnotného pracovního poměru na Ústav slavistiky FF MU, výrazně posílil literárněvědný, historický a vůbec kulturologický směr oborů, jež jsme si zvykli zkráceně nazývat jako balkanistické, tedy především (ale rozhodně ne pouze) serbistiku, kroatistiku a bulharistiku. Z pedagogického hlediska tak vlastně navázal na činnost, která byla po několik desetiletí až do roku letošního spjata v první řadě se jménem profesora MU PhDr. Ivana Dorovského, DrSc., jehož nezměrné zaujetí pro Balkán a vše, co se této pozoruhodné části Evropy týká, dalo patřičný impuls budoucímu odbornému směřování jak jubilanta, tak i autora těchto řádků. Velkého zastánce a propagátora našla ve Václavu Štěpánkovi také nově zformovaná balkanistika (otevřená poprvé právě v akademickém roce 2003/04), tedy obor spíše areálového charakteru, který je zaměřen především na získání komparativních vědomostí nejen jazykovědných, literárněvědných nebo historických, nýbrž také etnologických, religionistických či geografických.

Pokud bychom chtěli nějaký kus Balkánu označit jako jubilantovu srdeční záležitost, byly by to nejspíše Srbsko a Černá Hora. Důvodů bude jistě více, byť jasně patrné jsou ve Štěpánkově biografii především dva: jeho lektorská činnost na Bělehradské univerzitě v období 1996 až 2002 a také fakt, že ve městě na soutoku Dunaje a Sávy podlehl soustředěnému ataku balkánské ženské krásy a našel si tam svou životní souputnici – manželku Katarinu, profesí bohemistku. Václav Štěpánek musel v Bělehradě odolávat ještě jednomu útoku, a to na jaře 1999, kdy byl v Srbsku v době náletů vojsk NATO na tehdejší Svazovou republiku Jugoslávie. Svá pozorování a zážitky ze tří válečných měsíců poté shrnul do knížky *Zápisky z doby bombardování* (1999).

Jeho odborný zájem o srbské prostředí je dále patrný např. z publikace *Mýty kolem Slobodana Miloševiče* (2006), editorstvím sborníků *Současné Srbsko, politika, kultura, Evropská unie* (2007) či *Od Moravy k Moravě. Z historie česko-srbských vztahů v 19. a 20. století* (spolu s L. Hladkým, 2005), ale také z řady dílčích studií (*Kosovo. Co dál?* [2005], *Osidla etnofiletismu: Srbská pravoslavná církev v zajetí kosovského mýtu* [2006], *Srbsko a Evropská unie – problémy integrace* [2007] a mnoha jiných). Ve *Slovníku balkánských spisovatelů* (I. Dorovský a kol., 2001) zpracoval hesla o srbských autorech. Výrazně se též podílel na organizaci mimořádně úspěšného VI. mezinárodního balkanistického symposia (2005) a měl hlavní slovo při vydání dvousvazkového sborníku z této konference (*Studia balcanica bohemo-slovaca VI*, 2006). Do knižní podoby transformoval V. Štěpánek rovněž svůj zájem o regionální historiografii – v roce 2006 vydal spolu s L. Janem a F. Šalém pu-

blikaci Čejč. *Dějiny slovácké obce*. Životu Čechů v severosrbské oblasti Banát věnoval např. studie *Mizející menšina. Češi v Srbském Banátě* (2004) nebo *Česká kolonizace Banátské vojenské hranice na území srbsko-banátského hraničářského pluku* (2005). (Podrobný přehled Štěpánkovy publikační činnosti je k dispozici na <http://www.muni.cz/people/17453/publications>.) Jmenovaný však nezaostává ani na poli současné praktické regionální spolupráce – byl to právě on, kdo se výrazně zapojil do kontaktů Jihomoravského kraje se Šumadijským okruhem v Srbsku. Díky jeho projektům v rámci této spolupráce byl několik let z krajského rozpočtu finančně jištěn lektorát srbského jazyka na FF MU a rovněž už zmíněné balkanistické symposium.

Milý Václave, za všechny Tvé kolegy a přátele Ti k Tvým 50. narozeninám přeji vše nejlepší, všetko najlepšie, wszystkimo najlepszego, vesel rojstni dan, sretan rođendan, срећан рођендан, срећен роденден, честит рожден ден, з днем народження, с днём рождения – prostě a jednoduše *многая лета!*

Pavel Krejčí